

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.I.244/2025/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Domonyai Alexa, a tanács elnöke

Dr. Schmidt Péter, előadó bíró

Dr. Gimesi Ágnes, bíró

Dr. Gunyecz Zoltán, bíró

Dr. Kardos Andrea, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2025. október 14.

Az ügy tárgya: emberkereskedelem büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): terhelt1 és társai (terhelt1 – korábbi neve terhelt1, születési neve terhelt1 – I. rendű terhelt)

Elsőfok: Székesfehérvári Törvényszék, 17.B.26/2024/2., ítélet, tárgyalás, 2024. június 7.

Másodfok: Győri Ítéltábla, Bf.I.97/2024/24., végzés, nyilvános ülés, 2024. november 5.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az emberkereskedelem büntette és más bűncselekmények miatt terhelt1 és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Székesfehérvári Törvényszék 17.B.26/2024/2. számú ítélete és a Győri Ítéltábla Bf.I.97/2024/24. számú végzése ellen terhelt1 I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elutasítja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Székesfehérvári Törvényszék a 2024. június 7. napján tartott tárgyaláson kihirdetett 17.B.26/2024/2. számú ítéletével terhelt1 – akkori nevén terhelt1, szül.: terhelt1 – I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 1 rendbeli emberkereskedelem büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 192. § (2) bekezdés, (3) bekezdés c) és i) pont], 1 rendbeli emberkereskedelem büntetében [Btk. 192. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b), c), d) és i) pont], valamint 1 rendbeli társtettesként elkövetett kitarthatóság büntetében (Btk. 202. §). A törvényszék ezért az I. rendű terheltet halmazati büntetésül 4 év 6 hónap fegyház fokozatú szabadságvesztés büntetésre és 5 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte azzal, hogy legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A törvényszék vagyonelemeként rendelt el az I. rendű terhelt ítéletben pontosan megjelölt vagyontárgyait. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelkekről és a bűnjogi költség viseléséről.

[2] A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2024. november 5. napján kihirdetett Bf.I.97/2024/24. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

[3] **II.** 1. A bíróságok jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára, valamint b) pont ba) alpontjára alaptól.

[4] A védő hivatkozott arra, hogy az eljáró bíróságok törvénysértően minősítették az I. rendű terhelt egyes cselekményeit emberkereskedelem bünteténél, mivel ennek törvényi tényállási elemei nem valósultak meg. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok az emberkereskedelem központi elemének számító kiszolgáltatottság tekintetében úgy állapították meg a tényállást, hogy azok a kétségtelen tényeknek, de a logikai elemzésnek sem felelnek meg. A felülvizsgálati indítvány lényege szerint az I. rendű terhelt sértett1 sértett tekintetében az összesen 6 db utalás tényéhez igazodóan a Btk. 202. §-ában írt kitarthatóság bünteténél tényállási elemeit, míg sértett2 vonatkozásában elsődlegesen ugyancsak a kitarthatóság bünteténél, míg másodlagosan a Btk. 200. § szerinti kerítés bünteténél törvényi tényállási elemeit valósította meg. E körben utalt a Kúria Bfv.II.314/2020/9. számú határozatára.

[5] A védő kifejtette, hogy a helyes minősítés érdekében vizsgálni kell a „másnak megszerzés” ismervét, és azt, hogy megvalósult-e a kizsákmányolás célja. A védő úgy foglalt állást, hogy az emberkereskedelem büntette törvényi tényállási elemei akkor valósulnak meg, ha a sértettnek nem volt valós választási lehetősége, ezért kiszolgáltatott helyzetben volt, a terhelt pedig a sértett ilyen helyzetének kihasználásával előnyszerzésre törekedett. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok által megállapított érzelmi függőség egyik megjelölt sértett esetében sem jelentett kiszolgáltatott helyzetet, nem volt szó arról, hogy ne lett volna választási lehetőségük. Ezt a sértettek maguk is cáfolták, erre tekintettel pedig az eljáró bíróságok a kiszolgáltatott helyzetet olyan viselkedésre és magatartásra alapozták, amelyet a sértettek egyáltalán nem tanúsítottak, ezáltal pedig e körben iratellenesen, valamint a törvényhozói akarattal és az irányadó bírói gyakorlattal szemben jártak el.

[6] Az I. rendű terhelt a védő álláspontja szerint nem használta ki a sértettek helyzetét, maguk a sértettek önkéntességükről vallottak, és az I. rendű terhelt által tanúsított magatartás sem utalt kihasználásra. Mindezek alapján arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok tévesen

állapították meg az érzelmi függésre figyelemmel a kizsákmányolást, annak alapos vizsgálata nélküli elfogadása a felülvizsgálati indítvány szerint teljesen kiüresítené a kerítés tényállását.

[7] A védő felülvizsgálati indítványában a helyes minősítés alapján a kiszabott büntetést eltúlzottnak tartotta, figyelemmel a kerítés, illetve a kitartottság esetén irányadó büntetési tételkeretre, az enyhítő és súlyosító körülményekre, az enyhítő körülmények „relatív túlsúlyára”. Erre tekintettel a szabadságvesztés büntetés kiszabását nem sérelmezte, de annak tartamát a tételkeret alsó határához közel, vagy az alatt tartotta szükségesnek meghatározni, emellett a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését indítványozta.

[8] A védő kifogásolta a vagyonekbevételekre vonatkozó rendelkezéseket. Hivatkozott arra, hogy a vagyonekbevétele alá vont ingatlanvagyon eredete törvényes, emellett az irányadó tényállás alapján maximálisan megállapítható összeg sokszorosát meghaladó értékű ingatlanokat vontak el a vagyonekbevétele révén az I. rendű terhelttől. A vagyonekbevételekről szóló rendelkezés olyan mértékben megalapozatlan és hiányos, hogy az csak hatályon kívül helyezéssel és új eljárás lefolytatásával orvosolható.

[9] Mindezek alapján a védő indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet változtassa meg, az I. rendű terhelt emberkereskedelemnek minősített cselekményeit elsődlegesen 2 rendbeli, a Btk. 202. §-a szerinti kitartottság, másodlagosan 2 rendbeli, a Btk. 200. § (1) bekezdése szerinti kerítés, harmadlagosan 2 rendbeli, a Btk. 200. § (3) bekezdése szerinti üzletszerűen elkövetett kerítés büntetnének minősítse, és a büntetést az új minősítésnek megfelelően akként változtassa meg, hogy az I. rendű terhelttel szemben a szabadságvesztés tartamát mérsékelje és annak végrehajtását függessze fel. Indítványozta továbbá, hogy a Kúria a jogerős ítélet vagyonekbevételekre vonatkozó rendelkezéseit a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alapján helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra, figyelemmel a Be. 609. § (1) bekezdésére és (2) bekezdés d) pontjára. Kérte ezen kívül az I. rendű terhelt szabadságvesztés büntetése végrehajtásának felfüggesztését az indítvány elbírálásáig.

[10] 2. A Legfőbb Ügyészség BF.352/2025/2. számú átiratában az I. rendű terhelt védőjének indítványát részben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[11] Kifejtette, hogy a vagyonekbevételekről szóló rendelkezés sérelmezése egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban lehetséges, így az indítvány a vagyonekbevételek kifogásoló részében nem felülvizsgálati eljárásra tartozik.

[12] A Legfőbb Ügyészség hivatkozott arra, hogy a védő a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont szerinti felülvizsgálati ok alátámasztására jogi érveket egyáltalán nem hozott fel, a felülvizsgálati indítvány tartalma szerint nem is a bűnösséget, hanem a minősítést vitatja.

[13] A minősítés kapcsán felhozott védői érveket érdemi elbírálásra alkalmasnak, ugyanakkor alaptalannak tartotta. A Bfv.III.644/2023/9. számú határozatra hivatkozással kifejtette, hogy a „másnak megszerzés” a kerítés mellett az emberkereskedelem egyik elkövetési magatartása is, a köztük lévő különbség lényege, hogy kerítés esetében a másnak megszerzés „haszonszerzés céljából szexuális cselekmény végzésére” történik, míg az emberkereskedelem esetén a másnak megszerzés „kizsákmányolás céljából” valósul meg. Az ítélezési gyakorlatra utalva kiemelte, hogy a „másnak megszerzés” tágabb fogalom, mint a közösülésre, fajtalanúságra rábírás, minden olyan lehetőséget átfog, amellyel a kerítő lehetőséget teremt mások nemi kapcsolatára; megvalósulásához és befejezettségéhez elegendő, ha az elkövető a harmadik személy számára a passzív alannal való nemi cselekmény közvetlen lehetőségét létrehozza. Hangsúlyozta, hogy a törvény nem kíván meg közvetlen kapcsolatot az elkövető és a sértett nemi kapcsolatot létesítő más személy között, többnyire a passzív alany befolyásolása, rábírása folytán valósul meg az elkövetői magatartás, de az más módon is lehetséges. Így megszerzés az is, ha az elkövető rábírja a passzív alanyt a

közösülésre, vagy fajtalanságra, azaz a passzív alany elhatározásának e befolyásolás döntő motívumává válik, de az is, ha az elkövető csupán erősíti a passzív alany elhatározását, vagy kialakulóban lévő elhatározását, illetőleg, ha a nemi kapcsolatra egyébként is hajlandó, vagy az általa befolyásolt partnereket összehozza egymással. Rámutatott, hogy rábírásnak tekinthető az is, ha az elkövető az addig is prostituáltként dolgozó sértettet arra veszi rá, hogy a tevékenységet ezentúl az ő javára, az általa meghatározott feltételek mellett végezze, és az ún. loverboy (szerelmet színlelő elkövető) rendszerint rábírást valósít meg, ugyanis a sértett érzelmeit használja ki, azaz manipulálja áldozatát.

[14] Előadta, hogy az irányadó tényállás alapján az I. rendű terhelt mind sértett1a, mind sértett2 bizalmát szerelmet színlelve szerezte meg, prostitúciós tevékenységük folytatására a közös jövő megalapozását hitetgetve beszélt rá a sértetteket, a rábírást a megjátszott érzelmi viszony megkönnyítette. Kifejtette, hogy az ítélkezési gyakorlat alapján ugyancsak a „másnak megszerzés” fogalmának felel meg az, hogy az I. rendű terhelt a sértetteket maga fuvarozta tevékenységük végzésének helyszínére. Miután az I. rendű terhelt cselekvősege megteremtette a sértettek és a szexuális szolgáltatásaikat igénybe vevők közötti kapcsolat lehetőségét, magatartása a kitartottságon túlmutat.

[15] Kifejtette, hogy a sértetti szituáció ismérvei megfelelnek a kiszolgáltatott helyzet fogalmát értelmező 2011/36/EU. európai parlament és tanácsi irányelv 2. cikk (2) bekezdésében írtaknak. A kiszolgáltatott helyzet meglétét vagy hiányát az általános társadalmi megítélést alapul véve, objektív módon, nem pedig a passzív alany szubjektív viszonyulása szerint kell megítélni, ennek során pedig a gazdasági, szociális és társadalmi szempontok figyelembevételével lehet állást foglalni. Emiatt nem bír relevanciával a választási lehetőségre, kiszolgáltatott helyzetre, vagy annak hiányára vonatkozó sértetti nyilatkozat.

[16] Az irányadó tényállásban rögzített tények teljes mértékben alátámasztják a kiszolgáltatott helyzet fennállását, a sértetteknek nem volt tényleges és elfogadható választási lehetősége, kiszolgáltatott helyzetüket az érzelmi ráhatásból eredő könnyű befolyásoltságuk is erősítette. A Legfőbb Ügyészség kifejtette, hogy az I. rendű terhelt tényállás szerinti szándéka kifejezetten az volt, hogy az eleve kiszolgáltatott sértetteket érzelmileg is függő helyzetbe hozza, majd ezt a helyzetet kihasználja, a sértettek keresményét elvegye. Mindezek alapján az emberkereskedelem tényállása maradéktalanul megvalósult.

[17] A Legfőbb Ügyészség hivatkozott arra, hogy az alapügyben eljáró bíróságok az I. rendű terhelt valamennyi cselekményét – a sanyargatással történt elkövetés minősítő körülménye kivételével – helyesen minősítették, és a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést sem vétettek. A megjelölt minősítő körülmény mellőzésével a halmazati büntetési tételkeret nem változik, így ez törvénysértő büntetést nem eredményezett.

[18] A Legfőbb Ügyészség mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 17.B.26/2024/2. számú ítéletét és a Győri Ítéltábla Bf.I.97/2024/24. számú végzését a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában tartsa fenn.

[19] 3. Az I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára 2025. szeptember 18-án tett észrevételében felülvizsgálati indítványát egészében fenntartotta, azt részben megismételte. A legfőbb ügyészségi átiratban foglaltakat pontatlannak és hiányosnak tartotta és kifogásolta, hogy az alapügyben eljáró bíróságok a bizonyítékokból olyan valótlan következtetéseket vontak le, amelyek a tényszerű adatokkal nem egyeznek. Sérelmezte, hogy a bíróság a két megjelölt sértett esetében a valódi választási lehetőség vonatkozásában pszichológus szakértő kirendelése nélkül, csak saját álláspontjára támaszkodva tett megállapításokat, amely a bizonyítási eljárás súlyos hibája. A vagyonekborzással

kapcsolatosan az eljáró bíróságok mulasztását olyan fokúnak tartotta, amely csak új eljárásban orvosolható, erre tekintettel kérte a Kúria iránymutatását.

[20] **III.** Az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa alapján felülvizsgálati eljárás lefolytatása a törvényben kizárt.

[21] 1. A Be. XC. fejezetében szabályozott felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, annak kizárólag a törvényben meghatározott felülvizsgálati okok megjelölése mellett, azok fennállása esetén, a törvényben meghatározott feltételek és korlátok mellett van helye. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető.

[22] A felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslat a bíróságok vádról rendelkező jogerős ügydöntő határozatának egyes súlyos, a törvényben meghatározott felülvizsgálati okokban megnyilvánuló jogi, és nem ténybeli – az ítélet megalapozottságát, a lefolytatott bizonyítási eljárást, a bíróság bizonyítékokat értékelő és mérlegelő tevékenységét, valamint az ennek következtében megállapított tényeket, illetve a tényből további tényre történő következtetés folytán megállapított tényeket, így végső soron az ezek összességéből összeálló történeti tényállást érintő – hiányosságainak orvoslására szolgál. A Be. 650. § (2) bekezdése ezért kimondja, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése pedig ugyanezen okból úgy rendelkezik, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[23] A felülvizsgálati indítványban az irányadó tényálláshoz kötöttség olyannyira szigorú szabály, hogy a büntető anyagi jog szabályainak megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján lenne elbírálható abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített és ellentétes az iratok tartalmával (BH 2024.102.), vagy más megfogalmazásban: az alapügyben megállapított tényállás az irányadó, függetlenül attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e vagy sem (Kúria Bfv.I.415/2016/7. számú, BH 2016.264. szám alatt közzétett határozata, Kúria Bfv.II.1441/2022/7. számú határozat).

[24] A tényálláshoz kötöttségre figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével, az abban foglalt tényekkel összhangban álló tények alapján vizsgálható.

[25] A bűnösség megállapítását, illetőleg a cselekmény minősítését is az irányadó jogerős ügydöntő határozat alapján kell vizsgálni. A felülvizsgálati indítvány önmagában a felülvizsgálat törvényben meghatározott okának megjelölése mellett sem alapozható az irányadó tényállás támadására, az ott megállapított tényekkel ellentétes tények állítására. Az ilyen felülvizsgálati indítvány alapján felülvizsgálati eljárás lefolytatása törvényben kizárt.

[26] Mindezekre tekintettel a felülvizsgálati indítvány kizárt azon részében, amelyben a sértettek vallomása, illetve a bizonyítás alapján a sértettek kiszolgáltatottsága tekintetében a tények megállapítását, illetve a bíróságok tényből tényre vont következtetését támadja. A felülvizsgálati indítványt kizárólag a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás alapján kell elbírálni.

[27] 2. A Be. 650. § (1) bekezdés c) pontja kimondja, hogy nincs helye felülvizsgálatnak, ha a törvényt sértés egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatása útján orvosolható. A Be. 671. § 12. pontja értelmében egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatásának van helye, ha a bíróság az alapügyben a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem rendelkezett, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett a vagyonelemekről.

[28] A Be. 672. § (2) bekezdésére figyelemmel az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban jelenleg az alapügyben eljáró elsőfokú bíróság járhat el.

[29] Mindezekre tekintettel a felülvizsgálati indítványnak a vagyonek Kobzásra vonatkozó része vonatkozásában a felülvizsgálati eljárás lefolytatása a törvényben kizárt.

[30] 3. A Be. 652. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati indítvány irányul, valamint az indítvány előterjesztésének okát és célját. Ennek egyebek mellett az az oka, hogy a Be. 659. § (5) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot csak a felülvizsgálati indítványban megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. Amennyiben a felülvizsgálati eljárást a Kúria lefolytatja, a megtámadott határozatot a Be. 659. § (6) bekezdésére figyelemmel, a Be. 649. § (2) bekezdése alapján (az ott megjelölt eljárási okokból) akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be. A törvényi rendelkezésekből következik, hogy a Kúria hivatalból a felülvizsgálati indítványban meg nem jelölt anyagi jogi törvénysértéseket még az érdemi felülvizsgálat lefolytatása esetén sem vizsgálja.

[31] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét. A Legfőbb Ügyészség helyesen hivatkozott arra, hogy a védő a felülvizsgálati indítványában ugyan a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglalt felülvizsgálati okot is megjelölte, azt azonban nem indokolta, és az indítvány a bűnösség megállapítását nem, hanem kizárólag a bűncselekmény minősítését sérelmezte.

[32] A Kúria mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati indítványt tartalma szerint, azaz mint a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat ba) alpontjában írt okból előterjesztett indítványt bírálta felül.

[33] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt (I. fordulat), illetve a Btk. más szabályainak megsértésével (II. fordulat) szabott ki törvénysértő büntetést.

[34] A törvénysértő büntetésen a Btk. mérlegelést nem tűrő, kógens szabályának megsértését kell érteni. Törvénysértő az a büntetés, amelyet a Btk. mérlegelést nem tűrő szabályainak alkalmazásával, a bűncselekmény helyes minősítése mellett nem lehet kiszabni. Nem tekinthető törvénysértőnek az a büntetés, amelyet a helyes minősítéshez a törvény által rendelt tételkeretek között a bíróság törvényesen kiszabhatott, emiatt nem képezi felülvizsgálat tárgyát ezen ok alapján a bíróság mérlegelési körében végzett büntetés-kiszabási tevékenysége sem.

[35] A Kúria gyakorlata egységes abban, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulatában meghatározott „Btk. más szabályán” a Büntető Törvénykönyv kógens, mérlegelést nem tűrő szabályának megsértését kell érteni, így a büntetés-kiszabás erre vonatkozó, a Btk. 80. §-ában meghatározott szabály megsértése felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat (Kúria Bfv.I.1408/2023/2.).

[36] A Btk. 80. § (1) bekezdésére figyelemmel a büntetést az e törvényben meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez.

[37] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont I. fordulata a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt teszi lehetővé a felülvizsgálatot, abban az esetben, ha a bíróság törvénysértő büntetést szabott ki.

[38] A bűncselekmény jogi minősítése valójában azt jelenti, hogy a bíróság az ítéletben meghatározza azt, hogy a Btk. Különös Részében rögzített törvényi tényállás melyikébe illeszthető az elkövető cselekménye.

[39] A minősítés törvénysértő, ha a bíróság tévesen állapítja meg, hogy a cselekmény a Btk. Különös Részének melyik bűncselekményi tényállását, illetve annak melyik alakzatát (alap- vagy minősített esetét, ezek fordulatát) valósítja meg. A minősítés törvénysértő akkor is, ha a bíróság az Általános Rész rendelkezéseit tévesen értelmezve helytelenül értékeli a cselekményt, tévesen állapítja meg például a bűnösségi alakzatot, vagy az elkövetés stádiumait, *de ide sorolható az elkövetői alakzat (tettes, társtettes, közvetett tettes, felbujtó, bűnsegéd) téves megítélése, illetve az egység-halmazat kérdésének elvétése.*

[40] A büntetés kiszabása mindig bírói mérlegelés eredménye. Ez nem is lehet másképp, miután a jogalkotó a bűnösség kimondása esetére – a törvényben meghatározott keretek között – a bírói hatalomra bízta a büntetés kiszabását.

[41] A büntetés célját a Btk. 79. §-a határozza meg. Eszerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kiszabásának határait a különös részi tényálláshoz rendelt tételkeretek képezik. A büntetés törvényi keretei alatt nem csupán a Különös Részben meghatározott büntetési tételkereteket kell érteni, hanem az általános részi generális minimumot és maximumot felölelő kereteket is.

[42] A büntetéskiszabás elvei azok a jogalkotó által lefektetett sarokpontok, amelyek általános követelmények, a bíró pedig a törvény adta lehetőségek között, a konkrét bűncselekmény konkrét elkövetőjével szemben, meggyőződése szerint választhatja ki a büntetés nemét és mértékét.

[43] Az Általános Rész számos olyan rendelkezést tartalmaz, amely ezt a tételkeretet felfelé, vagy lefelé tágíthatja. Így a tételkeretet emeli a halmazatra, a különös, a többszörös és az erőszakos többszörös visszaesőkre, valamint a bünszervezetre vonatkozó szabály (Btk. 81. §, 89. §, 90. §, 91. §), míg a Btk. 82. § rendelkezései az enyhítésre adnak lehetőséget.

[44] A 2017. évi C. törvényhez fűzött indokolásban kiemelésre került, hogy a jogalkotó, amikor büntető tényállást alkot, és ahhoz meghatározott büntetési tételkeretet fűz, „már alapvetően értékeli az adott bűncselekmény típus társadalmi kockázatát, lehetséges hátrányos következményeit, azaz dönt arról, hogy az egyes bűncselekményeknek milyen tárgyi súlyt tulajdonít.”

[45] A jogalkotó a minősítés alapján kereteket alkotott, a büntetést kiszabó bíróságnak pedig ebben a keretben kell a Btk. 80. § (1)-(4) bekezdései alkalmazásával és a Btk. 79. §-ában írt büntetési célok szem előtt tartásával az adott cselekményt elhelyezni.

[46] A bíróság ítéletében a büntetés kiszabása kapcsán a vádlott terhére megállapított bűnösség fokáról számot ad és ez a tételkeretek közötti mérlegelés egyik alapvető szempontja [Btk.7. §, 8. §].

[47] Az elkövető társadalomra veszélyessége már túlmutat a konkrét cselekmény tárgyi súlyán, e körülményeket az elkövető személyiségét elemezve kell értékelni. Ezen értékelés szempontjait az 56/2007. számú BK vélemény az alanyi tényezők között kimerítően tartalmazza.

[48] A büntetésnek igazodnia kell továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez is. Az előzőekben hivatkozott tárgyi súly, a bűnösség foka és az elkövető személyisége is olyan tényezők, amelyek súlyosíthatják vagy enyhíthetik a büntetést. Ezeken a körülményeken kívül, ezektől függetlenül azonban számtalan további körülmény adhat alapot a büntetés kiszabásának árnyalására. A Kúria Büntető Kollégiuma által felülvizsgált 56/2007.

BK vélemény foglalja össze e körülményeket és az azok értékeléséhez szükséges alapvető iránymutatásokat.

[49] Összességében tehát a büntetést nem a törvényben előre meghatározott mértékben kell a bűncselekmény minősítését követően kiszabni, hanem az – a büntető törvényben meghatározott keretek és elvek alkalmazásával – a minősítést meghatározó és a büntetést kiszabó bíróság mérlegelésén alapuló bírói döntés.

[50] 4. A büntetés céljára vonatkozó, valamint a büntetés kiszabásának elveit tartalmazó anyagi jogi rendelkezések esetleges megsértése önmagában a felülvizsgálatot nem alapozza meg, ezek ugyanis nem olyan rendelkezések, amelyek nem tűnnek mérlegelést. Így nem vizsgálható az sem, hogy a bíróságok a büntetés kiszabása során az enyhítő és súlyosító körülményeket miként vették figyelembe (Bfv.I.1134/2023/21. BH 2019.158.II.).

[51] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában írt felülvizsgálati ok megvalósulásához tehát egyfelől szükséges az, hogy a bíróság a bűncselekményt törvénysértően minősítse, vagy a Btk. más, mérlegelést nem tűrő szabályát megsértse; másfelől pedig szükséges az is, hogy – ezzel okozati összefüggésben – törvénysértő büntetést szabjon ki, amelynek törvénysértő voltát a törvénysértő minősítés vagy a Btk. mérlegelést nem tűrő szabályának megsértése okozza. Bármely törvényi feltétel hiánya kizárja e felülvizsgálati ok megvalósulását, így törvényes minősítés vagy a Btk. mérlegelést nem tűrő szabályának megsértése nélkül önmagában a törvénysértő büntetés hiányában pedig a minősítés elvétele vagy a Btk. kógens szabályának megsértése nem felülvizsgálati ok.

[52] Az I. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés a védő által jelen ügyben megállapítani indítványozott minősítések közül még a legenyhébb büntetési tételű bűncselekmény, a kerítés alapesetének büntette vagy a kitartottság büntette minősítése esetén is – a felülvizsgálati indítvánnyal nem kifogásolt további cselekmény figyelembevételével mellett, a halmazati büntetés kiszabásának szabályaira tekintettel – törvényesnek tekinthető.

[53] A Btk. 81. § (1) bekezdésére és (3) bekezdésére figyelemmel a halmazati büntetési tétel felső határa a védő által megállapítani indítványozott minősítések közül a legalacsonyabb büntetési tétel, a 3 évig terjedő szabadságvesztés figyelembevételével is 4 év 6 hónap, ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott jogerős ügydöntő határozatban kiszabott, a tételkeret felső határát meg nem haladó szabadságvesztés nem tekinthető törvénysértő szabadságvesztésnek.

[54] Ekként az „eltúlzottan súlyos” büntetés kiszabására történő hivatkozás kizárólag a bíróságok büntetés-kiszabási tevékenységét támadta, amely mérlegelés – a törvény kötelező rendelkezéseinek betartása mellett – nem törvénysértő, hanem legfeljebb eltúlzottan súlyos vagy eltúlzottan enyhe büntetés alkalmazásához vezethetett.

[55] A büntetőeljárás törvény megkülönbözteti a törvénysértő, illetve az eltúlzottan súlyos vagy eltúlzottan enyhe büntetést [Be. 606. § (4) bekezdés], ebből következően a jogorvoslati rendszerben a törvénysértő büntetés alatt az eltúlzottan súlyos vagy eltúlzottan enyhe büntetést nem lehet érteni.

[56] Az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény 211. §-ával a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjában a korábbi c) pont d) pontra történő változtatásával egyidejűleg felülvizsgálati okként szabályozta azt, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki olyan büntetést, illetve alkalmazott olyan intézkedést, amely a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat szerint irányadó büntetési tételkerettől eltérő, törvényes büntetési tételkeretre figyelemmel aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe.

[57] A törvény végső előterjesztői indokolása rögzíti: „a módosítás egy új felülvizsgálati ok bevezetésével egyértelművé teszi, hogy a bűncselekmény törvénysértő minősítése esetén

felülvizsgálat abban az esetben is lehetséges, ha a bűncselekmény korábbi, utóbb törvénysértőnek minősített jogi minősítése helyett egy olyan törvényes minősítést kell megállapítani, amely következtében a büntetés kiszabására eltérő – a Különös Részben meghatározott – törvényes keretek között kell sort keríteni. Ez a feltétel az új felülvizsgálati ok objektív feltétele. Emellett a felülvizsgálathoz szükséges az is, hogy a törvényes minősítés alapján megállapítandó tételkerethez képest a korábban kiszabott büntetés már „aránytalan” legyen. Az „aránytalan” szó és annak az eltérő minősítés változásából következő eltérő tételkerethez kötése azt jelenti, hogy ilyen esetben a büntetést a Kúria nem önmagában, a cselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességére, a felmerült enyhítő és súlyosító körülményekre – tehát a bünteteskiszabás általános elvárásaira – figyelemmel bírálhatja felül, hanem kizárólag azért, ha az eltérő büntetési tételkeret olyan eltérő büntetés-kiszabási koordináta rendszert alakított ki, amely keretei között a korábban irányadó, a jogerős döntést hozó bíróság által értékelt büntetés-kiszabási körülmények torzzá, arányvesztetté váltak. A Kúria számára ebben az esetben tehát biztosítani kell, hogy a büntetést az új keretek között tudja értékelni. A szankció kiszabásával összefüggő arányossági kérdés tehát csak akkor releváns, ha a bünteteskiszabás fundamentumát képező (különös részi) keretek változnak. Nem tartoznak – az új *c)* pont szerinti minősítés tárgykörébe az általános részben szereplő tételkeret emelő rendelkezések, ezekre a felülvizsgálat arányossági kérdések okán nem alapítható.”

[58] „A módosítás egyértelművé teszi, hogy a hatályos *b)* pont szerinti esetben a továbbiakban felülvizsgálatra csak akkor kerülhet sor, ha a törvénysértő büntetés objektív törvénysértő, tehát a bűncselekmény tételkereteire figyelemmel törvényesen kiszabható büntetésen kívüli, attól törvénysértő módon lefelé vagy felfelé eltérő büntetés kiszabását eredményezték.

[59] Lényeges továbbá, hogy továbbra is a hatályos *b)* pont szerinti felülvizsgálati ok keretei között értékelhető a Btk. más szabályainak törvénysértő megsértése. Ezekben az esetekben kizárólag az objektív törvénysértés, tehát a tételes anyagi jogi szabállyal ellentétes büntetés felülvizsgálatára nyílik lehetőség. E szabály – és nem az új *c)* pont szerinti, kifejezetten a különös részi tételekeretek változásához kötött felülvizsgálati ok – keretei között értékelhető a Btk. általános részében, a büntetés kiszabási szabályok között szereplő enyhítő szakasz törvénysértő alkalmazása is”.

[60] A felülvizsgálatra vonatkozó szabályok fent hivatkozott módosításának célja éppen az volt, hogy a jogegység érdekében biztosítsa a szankciók arányosságát, anélkül, hogy a felülvizsgálati rendszer túlzott tágításával veszélyeztetné a jogerő intézményét.

[61] A hivatkozott végső előterjesztői indoklás a Be. 649. § (1) bekezdés *b)* pont I. fordulat *ba)* alpontjában foglalt törvényszöveg változatlanul hagyása mellett egyértelművé teszi, hogy a büntetési tételkeretek között maradó büntetés nem tekinthető törvénysértőnek, az eltúlzottan súlyos vagy eltúlzottan enyhe büntetés pedig még a minősítés változása folytán az irányadó büntetési tételkeret változása mellett sem képezhet felülvizsgálati okot.

[62] A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor hatályos Be. 649. § (1) bekezdése a hivatkozott módosításra figyelemmel 2025. szeptember 1-jétől tartalmazza a megjelölt *c)* pontot. A törvényalkotó által szabályozott ezen új felülvizsgálati ok anyagi jogi szabálysértésen alapuló ok, amelyet a Kúria a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból nem vizsgál, mivel az nem a Be. 649. § (2) bekezdésében megjelölt eljárási törvénysértés.

[63] A védő 2025. szeptember 1. napját követően nyújtotta be észrevételét, amelyben felülvizsgálati indítványának a 649. § (1) bekezdés *c)* pontjában írt felülvizsgálati oknak megfelelő tartalom szerinti megváltoztatása vagy kiegészítése nem szerepelt. Az I. rendű terhelte védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány e körben egyértelműen a bünteteskiszabást, az általa indítványozott helyes büntetési tétel mellett az I. rendű terhelttel

szemben kiszabott büntetés tekintetében annak eltúlzottan súlyos voltát sérelmezi, ekként a felülvizsgálati indítvány tartalma alapján sem feleltethető meg a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt felülvizsgálati oknak.

[64] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat ba) alpontjában írt felülvizsgálati ok nem változott, annak tartalmát a hivatkozott törvénymódosításhoz kapcsolódó jogalkotói indokolás csak megerősítette. Így ezen ok vizsgálata nem terjedhet ki az indítvány tartalmára hivatkozással egy más anyagi jogszabálysértésen alapuló felülvizsgálati ok, a törvénysértő minősítés következtében a tételkeret változása miatti aránytalan büntetés vizsgálatára, mert az a Be. 659. § (5) bekezdésében írt felülvizsgálati okhoz kötött felülbírálat sérelmét és a Be. 659. § (6) bekezdése szerinti – kizárólag az eljárási szabálysértések esetén megengedett – hivatalból történő felülvizsgálat kiterjesztését eredményezné.

[65] A felülvizsgálati indítvány törvénysértő büntetés hiányában még az állított minősítésbeli változás mellett sem vezethetne eredményre, ezért a felülvizsgálati indítvány ezen részében is kizárt.

[66] 5. A Kúria a felülvizsgálati indítvány kizártságára tekintettel csupán elvi élel rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárásban a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontja szerinti aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe büntetés és a Be. 606. § (4) bekezdésében meghatározott, a másodfokú eljárásban a büntetés változtatását lehetővé tévő eltúlzottan súlyos, vagy eltúlzottan enyhe büntetés eltérő fogalom.

[67] Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy azok a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

[68] E kötelezettséget figyelembe véve megállapítható, hogy aránytalan büntetésre hivatkozással felülvizsgálati indítványnak a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjában írt okból abban az esetben lehet helye, ha a kiszabott büntetés a Btk. mérlegelést nem tűrő szabályába nem ütközik, a büntetés tartama a helyes minősítés mellett megváltozott tételkereten belüli, így annak különös részi kereteit nem sérti, ugyanakkor a tételkeret változása miatt a büntetés aránytalanává válik. Mindez feltételezi a büntetési tételkeret olyan mértékű megváltozását, melynek következtében a kiszabott büntetés ugyan törvényes, azonban az alapügyben értékelt büntetés-kiszabási elvek figyelembevételével nem csupán (az érintett terheltet érintően) eltúlzottan súlyossá vagy eltúlzottan enyhévé, hanem az irányadó helyes büntetési tételkeret alsó és felső határához viszonyítottan immár aránytalanul súlyossá vagy aránytalanul enyhévé vált.

[69] Ebből következik, hogy törvénysértő minősítés esetén, a helyes minősítés mellett megváltozott különös részi büntetési tételkeret nem eredményezi az egyébként a helyes büntetési tételkeret mellett is törvényesnek tekinthető büntetés aránytalanságát önmagában azon az alapon, hogy a büntetési tételkeret megváltozott. Szükséges az aránytalan büntetés megállapításához az is, hogy az alapügyben figyelembe vett büntetés-kiszabási tényezők által meghatározott büntetés a bűncselekmény tárgyi súlyának, a büntetési tétel kereteinek változására figyelemmel az alapügyben irányadó tételkeret által meghatározott tartamon, vagy mértéken belül jelentősen eltérő irányúvá, így a megváltozott büntetési tételkeretre figyelemmel az eredetihez képest eltérő súlyúvá váljon. Ilyennek tekinthető például, ha a büntetés az eredeti minősítés szerinti tételkereten belül, annak alsó határához közeli volt, a törvényes minősítés szerinti tételkereten belül azonban annak felső határához közelít.

[70] Az aránytalan büntetés nem csupán eltúlzottan súlyos vagy eltúlzottan enyhe és így csak az érintett terhelttel szemben igazságtalan, hanem a büntető törvényben meghatározott

büntetés-kiszabási elvek alapjául szolgáló jogalkotói akaratot és az ennek megfelelő egységes büntetéskiszabást veszélyeztető mértékű eltérés.

[71] IV. Mindezekre figyelemmel a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 656. § (2) bekezdés a) pontja alapján az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát mint törvényben kizártat, elutasította. Az elutasításra figyelemmel a büntetés felfüggesztése vagy félbeszakítása tárgyában nem volt szükség döntéshozatalra.

[72] A Be. 652. § (6) bekezdése értelmében minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul.

[73] A Be. 652. § (7) bekezdésére figyelemmel, felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal – még más jogosult által is – csak egyszer nyújtható be.

[74] A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére figyelemmel fellebbezésnek, a 650. § (1) bekezdés b) pontja alapján pedig felülvizsgálatnak nincs helye.

[75] A Be. 656. § (4) bekezdése értelmében az ugyanazon jogosult által ismételtén előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtén előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. október 14.

Dr. Domonyai Alexa s.k. a tanács elnöke, Dr. Schmidt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Gunyecz Zoltán s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró